

Leerrede over Psalm 4: 3 t/m 6, uitgesproken op Woensdagavond 15/06/49 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 86: 6

Lezen - Psalm 4

Voorrede.

De psalmdichter, van wie wij zo-even zongen, is niet iemand geweest die op de voorgrond trad met: "ik ben een mens met kennis en wetenschap, met ware genade, ik ben tot God bekeerd." Maar wij bemerken, dat hij zich heeft bewogen als een verslagen zondaar. Hij heeft dus zulk een plaats ingenomen, waaruit die aanbiddelijke God naar het Woord Zijner belofte van Zijn gaven en goedheid aan hem kon schenken.

Het gebed wordt wel door sommigen van Gods knechten genoemd: de kanalen, waardoor de genade Gods ons kan toevloeien. Als er nu geen vernedering en verslagenheid is onder onze zonden, is er dan gebed bij ons? Ja, kijk eens, allicht buigt men de knieën eens, vouwt de handen en sluit de ogen, al is het maar uit vormdienst, uit opvoeding, en omdat het zo behoort. Maar ik bedoel dit, vloeit het voort uit ons hart, wanneer wij onze mond tot de Almachtige opheffen? Van nature, neen! Maar wel als er vernedering en verslagenheid is. Dan is er een uitgang: Ik heb U van node, ik behoef U!

Hier is een waarachtig kind Gods, die, in hetgeen hij uitspreekt, het kenmerk der ware en waarachtige genade naar voren brengt: hij wenst te leven tot eer van God. Dat is toch het kenmerk van een gelovige, van een begenadigde? Want zelfs het minste en geringste dat uit Gods troon en uit Zijn genade in onze harten vloeit, wat brengt dat teweeg? Op zijn minst genomen: o, aanbeddelyk Opperwezen, Gij zijt waardig om gediend te worden al was er geen hemel tot beloning en geen hel tot straf! Dat schikt en vormt het hart, wekt het hart op tot Zijn dienst, tot Zijn vreze, tot Zijn Koninkrijk en eer.

Daaruit is dan ook de bede van de psalmdichter, daar hij dat niet uit Zichzelf kan, hoewel hij van ganser harte wenst om tot eer van God te leven:

Leer mij naar Uw wil te hand'len.
'k Zal dan in Uw waarheid wand'len.

Hij zegt dus niet: "dat kan ik wel, naar Uw wil handelen, want wij hebben Uw geopenbaarde wil, en U zegt Zelf, dat het geopenbaarde voor ons en onze kinderen is. Ja, de verborgen dingen zijn voor de HEERE onze God, die zijn ons onbekend, dus wij moeten hier handelen met de wil des bevels. En dat kan ik wel." Neen! De psalmdichter had dat ook niet, daarom bedelt hij de genade af, opdat het uit de genade zou geschieden en niet in eigen kracht.

Wat wij doen in eigen kracht, al is het nòg zo berekend, nòg zo naar de vorm, dat men zou zeggen: "net echt", dat is voor God toch maar een vuil, smerig kleed, van een gevallen mens vol eigenheden. Dat kan God niet behagen. Maar wat uit God is, dat is tot eer van God. Daarom zoekt hij genade om Zijn wil te betrachten, en daarnaar te handelen.

Wat ik u bidden mag: laten wij dat onderscheiden, opmerken.

Aan hen, die vertrouwen op hun benen,
wil Hij geen gunst of hulp verlenen.

Hij wil Zichzelf verheerlijken, en de heerlijkheid van Zijn Naam en werken openbaar brengen aan ellendigen, die het bij Hem zoeken. Nu kunnen wij dus nooit t  arm, t  ontbloot, t  ledig zijn. Lees Oud en Nieuw Testament maar door. Neem uit het vele maar het één en ander. Van Salomo wordt gezegd dat hij zo wijs was, dat zijns gelijke v or hem niet geweest is en na hem ook niet meer zou opstaan; de heilige zalfolie rustte op hem.

Hij was koning naar het bevel Gods en werd door Hem genoemd "Jedid-Jah": de beminde des HEEREN. Dat is toch geen geringe zaak! Hij kon er zich op beroepen dat het de wil van God was dat hij koning was in plaats van zijn oudere broeder Adonia. En Absolom, die naar troon en kroon greep, moest dat met de dood bekopen. Dus hij was de van God geordineerde.

Hoe was hij nu? Z , ja ik kan mijn mannetje wel staan, God heeft mij Zelf op de troon geplaatst, en ik kan dat volk wel regeren? Neen! Hij zegt tot God: "ik ben een klein jongeling, ik weet niet uit te gaan noch in te gaan." Hoe kwam dat? Er was genadeplicht, daarom moest hij het van God hebben.

Een ander geval. Paulus schrijft openlijk boven zijn brieven (neem de brief aan de Galaten): "geroepen niet van mensen, noch door een mens, maar door Jezus Christus, en God de Vader, Die Hem uit de doden opgewekt heeft." Jezus Christus is toch het Hoofd van Zijn christengemeente en Die had hem geroepen om het Evangelie te verkondigen. Men zal zeggen: dan is dat wel een man die voor de dag kan komen, want dat was hem toch toebetrouwd.

Wat getuigt hij zelf? Dit: "Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit God; Die ons ook bekwaam gemaakt heeft, om te zijn dienaars des Nieuwen Testaments, niet der letter, maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend." En op een andere plaats: "En zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen. Maar zo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend."

Dat is een waar kenteken: God liefhebben. Zo hebben dan de heiligen niet hoog gestaan met zichzelf, maar met de genade en daarom hebben zij die gezocht. Was er gisteren genade? Kunnen wij het daarmee vandaag nog doen? Kunnen wij het er morgen mee doen? Neen, dat gaat niet. Wat dan? De Wet is geestelijk, en wij zijn vleeselijk. Dan hebben wij telkens bij vernieuwing nodig, dat ons het verstand wordt verlicht en het hart geschikt, opdat wij Zijn wil zouden doen.

Het zijn uiterst verheven zaken, maar het is van dien aard, dat daaruit niemand onder ons (wie het is, is het) behoeft te spreken: "ja, kijk eens, dat is voor die en die, daar lig ik buiten." Neen, want wij zijn allen gelijk. Wij hebben allen genade nodig. Niet eens voor een keer, maar telkens weer. Wij behoeven dat bij aanvang, bij voortgang en tot het einde. Het is wel een kort woord: "Leer mij", maar hoe veelzeggend! De inhoud is: ik verbind mij aan U, en houd mijn lege handen op. Mijn verduisterd verstand, mijn armelijke geest, hef ik tot U op, opdat Gij, in Uw grote liefde, alles vervult.

In onszelf zijn wij tot alle goed onbekwaam, in alle opzichten verdorven. Daarom moeten wij ook niets van onszelf verwachten. "Want zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed." Maar het is nooit te vergeefs geweest dat men alles uit God en uit Zijn genadetroon zocht, en van d ar verwachtte. Ik vraag dan daartoe uw aandacht voor het woord der Schriftuur. Zoeken wij echter vooraf Gods aangezicht, om een verbeurde, ons onmisbare zegen.

Tekst.

Het woord waarvoor wij uw aandacht vragen vindt u in het ons zoëven gelezene, de 4e Psalm en wel nader het 3e tot en met het 6e vers, waar Gods Woord aldus luidt:

3. *Gij, mannen, hoe lang zal mijn eer tot schande zijn? Hoe lang zult gij de ijdelheid beminnen, de leugen zoeken? Sela.*
4. *Weet toch, dat de HEERE Zich een gunstgenoot heeft afgezonderd; de HEERE zal horen, als ik tot Hem roep.*
5. *Zijt beroerd, en zondigt niet; spreekt in ulieder hart op uw leger, en zijt stil. Sela.*
6. *Offert offeranden der gerechtigheid, en vertrouwt op den HEERE.*

Leerrede.

Het is een psalm Davids, waar wij u deze woorden uit voorlazen. Hierin verheft hij zich in het gebed tot God, en spreekt ook degenen aan die hem tegen zijn.

David was door Samuël op Gods bevel tot koning gezalfd over Israël, maar hoevelen zijn er niet geweest, die uit liefde tot Saul, of om andere redenen - eer of voordeel - het als een vreemde zaak aanmerkten: Saul koning, en nu David bovendien óók nog tot koning gezalfd! Dat was toch een wanordelijke zaak! Daarom waren zij tegen David.

Voor Saul is het géén wanordelijke en vreemde zaak geweest, want hĳ wist het wel. God had hem geroepen en gezalfd om Zijn knecht te zijn. Maar Saul was liever geen knecht van God, hij was liever koning over dat volk: hier ben ik. Vandaar dat hij, toen hij de Amalekieten moest verslaan - hen op Gods bevel moest verdelen (God noemt hen: die zondaars) - op roof uit was. Hij keert weer uit de strijd met de beste schapen en runderen, en de naast beste. En ook Agag, de koning der Amalekieten, die roverhoofdman, voert hij nog mee. Dan konden ze allemaal zien, welk een flinke koning hĳ, Saul, was; dat roversvolk verslagen, die roverhoofdman gevangen, en een buit meegebracht, geweldig!

Maar dat was de bedoeling niet. De bedoeling was, dat Saul de wil van God zou uitvoeren. Dus: God zou bedoelen, en niet zichzelf! Door zo te doen, had hij het koninkrijk verbeurd. Daar hij dat verbeurd had, was het voor Sàul niet vreemd dat David door Samuël tot koning was gezalfd. Want, daar heeft Saul steeds oog voor gehad, zeggende ook tot Jonathan: "weet gij niet dat al de dagen, die de zoon van Isai op de aardbodem leven zal, zo zult gij, noch uw koninkrijk bevestigd worden?" Dat heeft Saul wel dóórged. Maar mogelijk hebben vele anderen dat niet opgemerkt. Nu spreekt David hèn hier aan: "Gij, mannen."

Doorgaans worden in de Schriftuur de groten (vorsten, alsook de oversten der vaderen) mannen genoemd. De mindere man wordt soms betiteld met: "kinderen". Hier is dan sprake van: "mannen". Wij lezen dat woord "mannen" ook nog op andere plaatsen. Bijvoorbeeld in Spreuken 8: "Roept de Wijsheid niet, en verheft niet de Verstandigheid Haar stem?" Vervolgens in vers 4: "Tot u, o mannen! roep ik, en Mijn stem is tot de mensenkinderen." En bij de profeet Jesaja lezen we (Jes 45: 14): "De arbeid der Egyptenaren en de koophandel der Moren en der Sabeërs, der mannen van grote lengte, zullen tot u overkomen, en zij zullen de uwe zijn, zij zullen u navolgen, in boeien zullen zij overkomen; en zij zullen zich voor u buigen, zij zullen u smeken." enz.

Nu is het mijn bedoeling niet, te blijven spreken over David en de tijdsomstandigheden van toen, maar mijn oogmerk is dit: David was immers een beeld, een type van Christus? En nu is dit woord - zonder het te gaan vergeestelijken - van die inhoud, dat de Heilige Geest dit woord bij tijd en gelegenheid, zoals het er staat, gebruikt, en het als bij zondaars aandient. En die zondaars, bij wie Hij dat woord aandient, noemt: "Gij, mannen." "Gij, mannen, hoe lang zal mijn eer tot schande zijn?"

Ik breng dat dan rechtstreeks over op de staat waarin de mens is, en de staat waarin Koning Jezus is. Gelijk David door Samuël was gezalfd tot koning, zo is die geestelijke David, Koning

Jezus, door de Vader verordineerd, en gezalfd met de Heilige Geest. En er is onder de hemel geen andere naam gegeven, waardoor wij kunnen en mogen zalig worden. Het Woord van God is: "Ik toch heb Mijnen Koning (Hij eigent dus Zijn Zoon) gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid."

Nu wordt het hier genoemd: "Gij mannen, hoe lang zal Mijn eer tot schande zijn?" Onder het woord "mannen" verstaan wij dan, dat men als sterk, volwassen, als groen en fris, lang opgegroeid en opgeschoten is in de zonde.

Niet een k nd in het kwaad en in de zonde, maar een m n! Gelijk er in Spreuken 8 staat: "Tot u, o mannen! roep Ik." Waar de Koning het welbehagen Zijns Vaders als uitgalmt dat Hij alleen Zaligmaker is. Daarin sluit Hij niemand uit, maar roept zelfs, en wel in het bijzonder diegenen, die in zonde zijn ontvangen en in ongerechtigheid geboren, en daarin geworteld en hoog zijn opgegroeid.

Waar het zó is - wanneer hun ogen geestelijk geopend zijn - dat, als zij over zichzelf spreken zij moeten bekennen: ik sta op in mijn zonden, want daarin ben ik ontvangen en geboren. Ik breng de dag door in mijn zonden, want dat is mijn staat, en ik eindig mijn dag in de zonden. Ook de nacht breng ik door in de zonden, want zelfs in de slaap, als ik geen weet heb, dan komt in mijn dromen nog voor de dag, dat ik een mens in de zonden ben. Een man dus, er in opgegroeid, als   n er mee.

Dat is zulk een staat (daar de boze bij God niet kan verkeren, de zondaar voor Hem niet bestaan kan), dat wij daarin gewis en zeker te gronde moeten gaan. Laten wij nu daar eens - als wij van die Sabeërs zijn, van die mannen van grote lengte, lang opgeschoten in de zonde - enige wijziging, enige verandering in aanbrenge! Maar is er iemand onder ons die daartoe in staat is? Is men daartoe bij machte? Kunnen wij dat?

Hier worden zondaars en zondaresen, oud en jong, groot en klein, als het er over gaat genoemd: mannen in de zonde. Het betaamde dat wij kinderen in het kwaad waren, en mannen, volwassenen, in de kennis van God en van Zijn werken. Maar nu is het omgekeerd! Dat brengt onze natuur en afkomst met zich mede.

Versta dus wel, dat, wanneer ik hier spreek over "mannen", ik daaronder heel het gestel versta van: mannen, vrouwen en kinderen. Want als onze ogen open gaan, dan is - zoals ik het zo-even al zei - onze ingang zonde, onze uitgang zonde, ons opstaan, ons nederliggen, kortom  lles in de zonde. En het ergste van alles is wel, dat wij daar geen wijziging of verandering ten goede in kunnen aanbrenge. Want als wij trachten,   n zonde te onderdrukken, te doden, dan komen er wel tien andere voor in de plaats.

Het is met de zonde net gesteld als met een kaatsbal: hoe harder men die wegwerpt (en hij stuit ergens tegen aan), met te meer kracht komt hij terug; te dieper men hem onder water houdt, des te hoger springt hij, als men hem loslaat, op. Zo is het ook met de zonde gesteld. Daarom wordt de ervaring van een ieder, wie zijn staat ter harte gaat, dat, zo men te minder zonde wenst te doen, men te groter zondaar wordt; te meer men het zoekt te vlieden, te meer komt openbaar: ik kan de hele wereld wel de rug toekeren, maar heel de wereld woont in mijn hart.

Wat moeten wij nu beginnen? Wij kunnen niets beginnen. Jezus leert ons: maakt de boom goed, dan is ook de vrucht goed. Maar als nu de boom verdorven is, wat hebben wij dan voor vruchten te verwachten? Geen goede! Dat kan niet! Bij dat alles zijn wij nog zo verdorven, dat er bij alle schrikkelijkheid van zonde en verderf, bij ons van nature niet de minste vernedering is. Dat   k nog niet!

Al ware het, dat wij hier in de vergadering z  eenstemmig waren, dat wij zeiden: het is waar, wij zijn als mannen in de zonde, laten wij ons hier plat neerwerpen op de grond om ons voor God te vernederen. Maar, als er een kind onder ons was, die God de ogen opende en de werkelijkheid deed zien, dan zou dat kind tot de anderen kunnen zeggen: laten wij maar weer op onze plaats in

de bank gaan zitten, want al liggen wij nu plat op onze neus in het stof, daar verandert niets mee; dan blijft het hart nog op precies dezelfde plaats zitten; wij zijn er niet vernederd mee.

De Wet spreekt de vloek uit over de zonde, doet ons horen dat wij vervloekt zijn in onze in- en uitgang, in al ons doen en laten, zelfs in onze beste werken, want die zijn van een gevallen mens, maar door het Evangelie wordt ons een andere taal toegeroepen dan Horebs donder. Ons wordt gepredikt het goddelijk genadewonder: dat God een werk des heils, van genade, van zaligheid en van leven heeft uitgedacht.

Wat doen wij daarmee? Daarvan zeggen wij - zelfs ongevoelig - "gelukkig die daar weet van hebben, hè. Ja, werkelijk, want dat moet een ziel toch wel zeggen: wat zijn ze gelukkig die wat weten van die geestelijke David, van Koning Jezus." Ja, maar ... daar zijn wij niet mee klaar! Helemaal niet! Wij zouden dat zelf nodig hebben. Daarom is het woord hier aan ons: "Gij, mannen, hoe lang zal mijn eer tot schande zijn?"

Wat mag hier wel de zin en bedoeling van zijn? Toch dit: zoals David gezalfd en gekroond was tot koning, en het betamelijk was, dat alles - vanaf Dan tot Berséba toe - voor hem boog en zich onderwierp, zo betaamt het ook ons dat wij buigen voor zulk een Koning. Want Die heeft God gesteld tot Zonde-delger. Die plaats heeft God ons nooit gegeven, ons komt die plaats niet toe dat wij de zonde aantasten en die willen vernietigen. Die eer heeft God aan Zijn Zoon gegeven. Daartoe heeft Hij Hem van eeuwigheid verordineerd, en gezalfd met de Heilige Geest.

Die aanbiddelijke Jezus heeft in de volheid des tijds ons vlees en onze natuur willen aannemen, en de broederen in alles gelijk willen worden, uitgenomen de zonde. Want zonde had Hij niet van Zichzelf, maar Hij wilde in alles zó één met ons zijn, dat Hij ook tot Johannes de Doper kwam om van hem gedoopt te worden. Maar Johannes (zo lezen wij) weigerde Hem zeer, zeggende: "mij is nodig van U gedoopt te worden, en komt Gij tot mij?" Dan is Zijn Woord: "aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen."

Wat bedoelde Jezus? Toch dit: Johannes, je bent gezonden om zondaars te dopen, en te verrijken met het teken des verbonds. Je werk is: het Evangelie te verkondigen en ook de doop, dat verbondsteken toe te dienen. Dat is voor zondaars, die hun zonden belijden. En nu wil Jezus zeggen: Ik heb op Mij genomen om Borg en Middelaar te zijn. Daarin heeft Jezus alle zonden op Zich genomen. Voor Zichzelf heeft Hij geen zonde, maar door aanneming had Hij de meeste zonden. Nu wil Hij op één lijn staan met allen die in hun zonden aan God vast lopen. Dan lezen wij: "toen liet - Johannes de Doper - van Hem af."

Zo wil Jezus Eén met ons zijn, want Hij wil ons dienen. Dat heeft Hij drie jaar lang gedaan. Hij zegt: Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen." Dat heeft Hij gedaan: gediend. Toen God het vorderde, werd Hij verdrukt, zegt de profeet. Hij liet Zich nagelen aan het vloekhout des kruises, om de zonde te verdelgen, al de vloek op Zich te nemen, de toorn van God op Zich te laden, en Jehova's wraakwaard - de toorn over de zonde - op Zich te laten uittollen. Dat is Zijn werk geweest.

Alzo is in die arbeid aan het kruis afgehandeld voor de zonde, volkomen betaald en heeft Hij in Zijn volmaakte gehoorzaamheid een eeuwige gerechtigheid aangebracht. Aan alle eis van Wet en recht voldaan. Daarom is Hij door de Vader opgewekt, is Hij ten hemel gevaren, en door de Vader gesteld in de hoogste hemelen. God de Vader eert en erkent Zijn Zoon als Middelaar en Zaligmaker. Nu zegt die Koning tot ons - lang opgeschoten Sabeërs in de zonde - : "Gij, mannen, hoe lang zal Mijn eer (dat Ik Zaligmaker, Zonde-delger ben) tot schande zijn?" Alsof Hij wil zeggen: hoe lang zult gij het uithouden om het buiten Mij te kunnen stellen, u niet te laten zaligen en te dienen, en Mij niet te erkennen? Hoe lang zult gij het kunnen volhouden? Dus, waar wij het buiten Christus kunnen stellen, de verzoening noch Zijn arbeid van node hebben, noemt Hij: Zijn eer tot schande maken.

Hij voegt er nog bij: "Hoe lang zult gij de ijdelheid beminnen, de leugen zoeken?" Wat zou daaronder verstaan worden? Het aardrijk is vanwege onze zonden vervloekt, zelfs liggen wij onder de vloek en het beste werk van ons, kan God niet behagen. Wat is dan alles? IJdelheid! Tot zelfs het beste, het één zowel als het ander.

Het is bekend van iemand - van wie nu nog kinderen en kleinkinderen onder ons en onder het Woord komen - die van huis uit rooms was, (algemeen genoemd "roomse Toon"), dat hij bij een protestantse baas terecht kwam.

Die man was een waar christen, en zei: "Hoor eens Toon, jij bent rooms en wij zijn protestants. Jij komt hier, van Maandag tot Zaterdag om te werken, niet voor de godsdienst. Nu kan je zelf kiezen: je kunt met ons eten, maar je kunt ook, indien jij je niet aan de regels van het huis wenst te onderwerpen, alleen in de keuken eten. Maar de regels hier van het huis, verander ik niet om roomsen. Ik bid hardop aan tafel en ik lees uit de Bijbel."

Ja, dat was toch ook wat! Dan zou hij alleen in de keuken moeten blijven, soms misschien wel in de kou. "Nu baas, dan doe ik het maar liever bij jullie in de kamer." "Best, maar dan moet je je aan de orde hier onderwerpen."

Zodoende hoorde hij zijn baas bidden en lezen. Eerst was dat allemaal vreemd voor hem, maar later nam het zijn hart in. Hij hoorde die man als een kind tot Zijn Vader gaan en hij hoorde uit het, voor hem verboden, Boek lezen. Dat pakte hem zó in, dat hij op den duur zelf in de Bijbel ging lezen. Ten slotte was hij zó overreed, dat heel zijn eigen godsdienst, heel zijn rooms geloof van werken en nog eens werken, niets anders was dan ijdelheid. (Ook de beste werken van een protestant zijn net zo goed ijdelheid als de godsdienstplichten van een rooms-katholiek; het één zowel als het ander. Wat uit de genade is, dat houdt stand, maar wat daarbuiten is, is ijdelheid, tot het allerbeste toe). Daardoor kreeg hij het zo benauwd (want ja, dat is wat, als heel je godsdienst - waar je altijd op gebouwd hebt: dit doen, dat laten, menen de hemel in te gaan - onderste boven gaat als ijdelheid, en je schiet er over met lege handen, een naakte ziel en geen bestaan voor God, Die Zich schrikkelijk toornst over de zonde), dat hij op een morgen tegen de zoon van zijn baas zei: "Zeg nu eens, als ik mijn rooms geloof afzweer, en ik ga ook naar jullie kerk, en ik doe daar belijdenis, en ik ga dan ook elke Zondag met jullie mee naar de kerk, met zo'n dik psalmboek onder mijn arm, en ik doe alles wat jullie doen, kan ik dan zalig worden?"

Die zoon antwoordde: "Ben je nu helemaal, kerel? Denk je dat wij zowat driekwart of half rooms zijn? Wij moeten uit genade zalig worden. Weet je wat Jezus zegt? Wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten; want wij hebben maar gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen." "Dat kan ik niet geloven", riep Toon uit." "Zo", antwoordde de zoon, "dan zullen wij het even opzoeken." "Zeg vader", riep hij naar de andere kamer, "waar staat het dat, als wij alles gedaan hebben wat ons bevolen is, dat wij dan nog maar onnutte dienstknechten zijn?" "Dat staat ergens in Lukas 17, meen ik; lees dat maar." Opgezocht, en werkelijk daar stond het (vers 10). "Kijk eens vriend, hier heb je het." Hij las het en gaf me een gil: "dan is het voor eeuwig kwijt." Daar was hij er van verzekerd, dat alles ijdelheid was: heel zijn leven, heel zijn godsdienst! Dat was dan voor eeuwig kwijt. Hij rende de werkplaats uit, de trap op, naar zijn kamer op zolder, en viel in radeloosheid neer, en de zoon van zijn baas was inmiddels luidkeels aan het zingen:

Dat 's HEEREN zegen op u daal',
Zijn gunst uit Sion u bestraal ...

Als die man dat later vertelde, dan zei hij: "wat die jongen daar beneden zat te zingen, dat is Koning Jezus toen bij mij komen doen." Zó gaat het nu met mensen die de ijdelheid verwerpen en Christus plaats geven, die voor de dag komen: Hem nodig te hebben, die niet meer buiten

Hem kunnen. Want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Buiten Hem is het voor eeuwig kwijt, voor eeuwig verloren. Daarom staat er hier: "hoe lang zult gij de ijdelheid beminnen?"

Er staat nog bij: "de leugen zoeken?" Nu mag misschien gezegd worden: maar man, ik ben niet moedwillig een leugenaar, hoor! Want als ik spreek wens ik de waarheid te spreken, en niet te liegen. Ja, maar wat is: "leugen zoeken?" Alles waar wij op bouwen buiten Christus is leugen en bedrog. Want Jezus Christus zegt Zelf: "Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven." Buiten Jezus is er onwaarheid, leugen.

Als er dus betrouwen is buiten Hem, dan steunen wij op hetgeen geen waarheid, maar onwaarheid, leugen is. Nu wordt het hier genoemd: "Hoe lang zult gij de ijdelheid beminnen, de leugen zoeken?" Of er te kennen gegeven wordt: verschrikkelijk deel, dat moet wel fout aflopen. Ja man, dat kan niet anders. Verschrikkelijk!

Vervolgens staat er: "Sela." Men zegt dat het betekent: rustpunt in de muziek. Nu, wij kunnen hier gerust eens even bij stilstaan, en nadenken, want het is hoogst ernstig: onze staat een verloren staat. En waar wij buiten Christus ook op steunen, is Zijn eer tot schande maken. Want het is Zijn eer, dat Hij Zijn Middelaarsarbeid aan ons kan bewijzen. Alle steun daarbuiten, is dus een wandaad tegenover Zijn heerlijke, aanbiddelijke Persoon, dat is ijdelheid. Wat wij doen buiten Hem, is leugen zoeken. Daar kunnen wij werkelijk wel eens bij stilstaan en over nadenken.

Dan volgt: "Weet toch, dat de HEERE Zich een gunstgenoot heeft afgezonderd." Dat is Jezus Christus. Gelijk David was afgezonderd tot voorganger des volks, zo is Jezus Christus afgezonderd. Lees Psalm 89 maar eens: "Ik heb hulp besteld bij een held; Ik heb een verkorene uit het volk verhoogd, met welke Mijn hand vast blijven zal." Hem heeft Hij dus afgezonderd.

Vervolgens staat er: "de HEERE zal horen, als ik tot Hem roep." Alsof die gezegende Koning, die Leraar der gerechtigheid te kennen wil geven: jullie moeten er om denken dat je bij God, je Schepper in rekening staat, en Ik ben Zijn gunstgenoot! Als gij Mij nu niet de hand geeft, als gij de Zoon niet kust, als gij Mij niet eert, dan zal Mijn Vader voor Mij partij trekken! Want Hij hoort Mij als ik tot Hem roep.

Hij wil Zijn Zoon geëerd hebben; dat wij Hem plaats geven. God toernt Zich schrikkelijk over de zonden, zowel over de aangeboren als de werkelijke zonden. Maar hoe moet die Majesteit Zich wel vertoornen, als wij het niet ter harte nemen, dat Hij Zijn heilig Kind Jezus tot een Offer der zonde heeft gesteld, en dat wij het bloed des Nieuwen Testaments - dat betere dingen spreekt dan het bloed van Abel, hetwelk om wraak riep tot de hemel - onrein achten? Hoe moet dat wel niet zijn in de troon van God? De schuld onder de Wet is verschrikkelijk, want: "vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen." Maar de schuld tegenover het Evangelie van Jezus Christus bezegelt onze ondergang als wij Hem geen plaats geven.

"Maar", mocht iemand zeggen, "man, gij legt rechtstreeks de verantwoordelijkheid zo verschrikkelijk op onze schouders, wij zijn dood, hoor, door de zonden en de misdaden!"

Ja, maar wij zijn ook verantwoordelijke schepselen, want alzo worden wij - hoe diep wij ook gezonken zijn - door God aangemerkt en erkend. Wij zijn geen dode stokken en blokken! Wij zijn wel geestelijk dood, maar de verantwoordelijkheid ligt op ons, en wat doen wij daar nu mee? Zoeken wij het nu uit de genade? Geven wij Christus plaats? Hoe is dat? Heffen wij onze bede op: "Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest?" Want dat ligt op ons pad dat wij God zoeken. Die verantwoordelijkheid ligt op ons dat wij Hem aanroepen. Laten wij dat vers eerst nog met elkander zingen. Het is het derde vers uit Psalm 119:

Och schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest!
Mocht die mij op mijn paân ten leidsman strekken!...

Nu volgt er: "Zijt beroerd, en zondigt niet." Wat mag daar wel de zin en mening van zijn? Want een mens kan toch niet anders dan alleen zondigen? De zonde ligt als een zoete bete onder de tong, wij zijn er in ontvangen en geboren! Toch staat er: "zondigt niet!" Kan dat dan? Ja zeker! Als het maar eens zo gaat worden, dat wij zó beu van de zonde worden zoals het hier wordt genoemd: "beroerd!" Laten wij een gewoon beeld gebruiken uit de natuur, en daarvoor een bijbelse geschiedenis nemen.

Wij weten van het volk Israëls dat het in de woestijn murmureerde. Zij wensten te zijn bij de vleespotten in Egypte. Daar hadden zij het goed, rondom de voorraadschuren. God had hun murmureren gehoord, en zij zóuden vlees krijgen. Nu, ze hebben het gehad ook. Eerst was het, toen de kwakkelen, die vogels, rondom het leger vielen, en ze er hun hart aan konden ophalen, een uitkomst ... maar ten laatste kwam de stank hun de neus uit. Ze aten er zich een walging aan. En dat bedoelt de psalmdichter hier: dat wij een walging krijgen van de zonde.

Waarin bestaat de waarachtige bekering des mensen? In: ... dat wij een heilig mens worden? Neen, maar daarin: dat wij zo met de zonde opgescheept zitten, dat het niet anders kan, dan dat het een hartelijk leedwezen wordt dat wij God door onze zonden vertoornd hebben, en dat wij die hoe langer hoe meer haten en vlieden. Dat is: ik kan niet meer in de zonden leven. Dat is: beroerd zijn. "Zijt beroerd, en zondigt niet."

En, als wij nu niet langer meer in onze zonden en buiten God kunnen leven, dan gaan wij - wat Hellenbroek in zijn vragenboekje noemt - inwilligen alle eisen en ook de beloftenissen des verbonds, zodat een mens gaat afleggen zijn tegenstand en vijandschap.

Wij zijn er op tegen, dat die grote God en de Heere Jezus, Koning over ons zijn, dat Die regeren, want dan zijn wij koning òf. Maar dan zal dat de uitkomst wezen: regeer Gij over ons. Dan gaat het zo worden, dat als wij niet meer in de zonde kunnen leven, dat wij dan liever onder God sterven dan langer buiten Hem te blijven leven. Het moet ons maar de dood gaan worden in de zonde!

Anders doen wij net als Adam; die vlood weg voor God, tot onder het dicht geboomte. Hoe kwam dat? Die man kon leven in de zonde, in het kwaad, en nu in zijn angst en benauwen vliedt hij weg. Hij deelde liever in de zonde en wilde liever uit de handen van God blijven dan voor de dag te komen: "ik ben een overtreder." Zó doen wij ook. Maar als dat nu niet langer kàn, dan gaan wij ons geven: Heers en regeer Gij over ons. Ja zelfs: mag ik onder U sterven, behoef ik niet langer in mijn zonden te gaan tot schande voor U en de mensen? Waaruit wij dan gaan zeggen: Gij hebt nooit anders als goed gedaan, maar wie heeft er nu wat aan mijn leven? U niet, de mensen niet. Niemand anders als de duivel. Ik loop hier voor oneer. Zo iemand is beroerd, zodat hij aflaat te zondigen, en zich onder God geeft.

Gij zult zeggen: "maar dat is toch om er benauwd voor te zijn, voor God! Ja! Maar hebben wij wel eens gehoord dat God Zijn schepselen haat en hun ondergang bedoelt? Waardoor gaat de zondaar ten onder? Door God? Neen, door de zonden! Die bezorgen ons de ondergang. Maar God niet! Daarom behoren wij benauwd te zijn voor de zònde, maar niet voor God. Want Die is het dierbaarste Wezen aller wezens. Hij wordt genoemd in artikel 1 van onze Geloofsbelijdenis: "Een zeer overvloedige Fontein aller goeden."

Als ons deel is, dat wij niet langer in onze zonden kunnen leven, dan raken wij op een terrein dat wij niet meer vooruit kunnen noch achteruit, evenmin ter zijde, links noch rechts. Wat nu? Als het dan is dat die Majesteit - Die ons beantwoordt in onze nood en dood - openbaar wordt zoals

Hij is in Zijn dierbare deugden (God is toch zo'n dierbaar deugdenbeeld): al loop je krom van je zonden dat je ingewanden als een zemenlap in elkaar wringen van benauwdheid en ellende, maar wanneer die God Zich ontdekt in Zijn reine deugden en volmaaktheid, dan ben je het aanstonds met Hem eens: Hij recht, bij ons het onrecht, Hij rein, wij onrein; waaruit wij niets op die God tegen hebben.

Waar Hij heerst als God, daar ontvalt ons alle grond in Adam, en houden wij op in Adam te bestaan. Ja, daar kan dan wel van gelden: "Gij hebt, o HEER, in 't dood'lijkst tijdsgewricht (want dat is dáár, waar ons alles ontvalt, en God in recht heerst; maar daar komt ook voor de dag): Mijn ziel gered, mijn tranen willen drogen." Ja, daar is Hij de Redder van onze ziel.

Verheven en aanbeddelyk werk! Laat daarom de zonde ons zó de dood gaan worden, dat wij er niet meer in kunnen leven, dat wij er beroerd van worden. Dan geven wij ons uit de armoede, de nood en de dood in handen van God, onze Schepper. En waar God in recht heerst, kan Christus het doen in genade.

Verder lezen wij dan ook: "spreekt in ulieder hart op uw leger, en zijt stil." Wat is dat? "Spreekt in ulieder hart", houdt in: daar ligt de wereld buiten en al wat in deze wereld is. "Op uw leger", in de eenzaamheid, om ons daarin Gode aan te bevelen: heers en doe Gij, en: "zijt stil": onderwerping. Dan volgt er weer een rustpunt: "Sela."

Vervolgens lezen we nog dit woord: "Offert offeranden der gerechtigheid." Wanneer doen wij dat? Wanneer wij beroerd geworden zijn van onze zonden. Daar, waar wij niet meer in onze zonden kunnen leven, daar offeren wij die offeranden der gerechtigheid.

Daar geven wij God de tiend, de eer zoals het betaamt, en geven ook de naaste plaats. Anders leven wij voor onszelf. Maar dan geven wij God en onze naaste wat hun toekomt. Dat is, dat wij de eerste en tweede wetstafel eren. Dat is: offeren offeranden der gerechtigheid. Offers dus, die in overeenstemming zijn met de reine en goddelijke Wet. Het wordt genoemd in de rijmpsalm:

Dan zult gij recht naar 't outer treden,
En offren God een rein gemoed. ...

Maar ook in de rijmpsalm wordt er de nadruk op gelegd: dàn! Wanneer? Als wij beroerd zijn geworden, dat wij niet langer in onze zonden kunnen gaan. Dan kan er dat volgen.

Verder ligt er nog in begrepen: "vertrouwt op de HEERE." Dat is: laat alle vertrouwen in uzelf en in alle schepselen varen. Hebben wij leren kennen dat wij niet langer in onze zonden konden leven, dat het dan ook niet behoefde, en dat God er voor instond dat wij ons einde kregen in Adam - waar wij hebben leren kennen de genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troost des Geestes - dan is hier verder de les om zo'n God te geven het vertrouwen van ons hart, het op Hem te laten aankomen in leven en in sterven, voor de tijd en voor de eeuwigheid, in het één zowel als in het ander.

De tijd is voorbij gegaan, dus ik moet afbreken. Dat de Heilige Geest Zelf de Naprediker zij in ons aller hart, de Toepasser in hetgeen wij nodig hebben, opdat dat alles dan zij tot ere Godes en Zijns Gezalfden, ons tot heil en zaligheid en voorbereiding voor zo'n grote en nimmer eindigende eeuwigheid. Amen.

Slotzang:

Psalm 74: 20

Dat elk verdrukt' Uw bijstand eens erlang" ...

Zegen: Gaat voorts heen in vrede en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes zij en blijve met u allen. Amen.